

(א) לקמן טו. [ע"ש צ"מ
סד: (ב) טושה מ"ח,
(ג) וכן לקמן טז. (ד) וכן פ"ש
במנחם,

תורה אור השלם

1. נשאר בעיר ששנה
ושא"ה יבית שער:
ישעיהו כד יב

הגהות הב"ח

(א) הש"י ד"ה אקלקלאת
אשפה. י"ב וכן הוא במס'
ע"ז כח ע"ה ובהנחיות
דף י"ב ע"ה:

גליון הש"ס

נב' קס"ב בור ברשות
חייב. ע"י לקמן דף כח ע"ז
מוס' ד"ה הנ"מ:

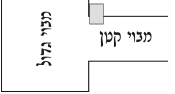
מוסף רש"י

בהדיוט מדעת דמי.
שהקדש מונח למעול לכל
הכל ואין מוחה בידו
ורמאנה אמר מלן דמחיה
למעול ורמאנה ידע (ב"מ
טז). ורשאי יוכת שער.
לשון בית השלם מלן יוכת
ומתוך כך שערות מרקדס
שם ומנחין וסומקין את
שעריו (טושה ח"ח). שם
הוא וסמך שאלה מכתת
שערות ומתלי בית שער.
אם דר צמחה (לקמן טז).
ביתא מייבא יתיב. זה
הדר צמחה הנכנס לנת
זה שהוא מיושב בדורות.
ימי. אלו מר, כל שנה הדר
צמחה שם ומשפין סדקיה
ממך (טו).

רבינו חננאל

בהדיוט מדעת דמי, וחייב.
ובהדיוט שלא מדעת,
קיימי' לו חצר דלא
קיימי' לאורא פטור, שני
ושא"ה יוכת שער. השומר
בית מראוב ונמצא אותו
הבית כי לשמער' הוא,
משלם הדר בו משרות
למעול, וכן השומר בית
מבעלי העיר נמצא
בעלים משלם השכירות
לבעלי. והוא גברא דבא
אדנא אקלקלאת דתמי
ואגביה רב נחמן לאפדניה
מיניה, להשתלם השכירות
ממנו. לימ' קסבר הדר
בחצר חבירו בלא דעתו
צריך להעלות שוכר. לא,
אלא משום דמפקדא
קרמנאי' הו' יתיב בההוא
קלקלאת והו' יתיב
ליתמי דבר מוטע, ואמ'
ליה ר' נחמן ויל פייסינהו
ליתמי. לא אשגח ביה,
ואגבא לאפדנא מיניה.
מתני'. מעידי הרחבה
משלמת מה שהזיקה. אמ'
רב ובמחזרת, כגון שיש
נזירות פתוחות בצדדין
שלרשות הרבים וזוהי
מהלכת ומחזרת ראשה
וחוטפת פהיה מן הפתחים
ואוכלת. ושמואל אמ' אפי'
מחזרת פטורה ומשלמת
מה שהזיקה, היכי משכחת
לה כגון דשכבך לרחבה
ואזלה וקם בצידה רחבה.
ואותיב רב נחמן עליה
דרב ממנאי' מפתח החנות
משלמת מה שנהגה, מא
לא במחזרת וקטני מה
שנהגה אבל מה שהזיקה
לא. ופריך, מתני' כגון
דקיימי' זה פתח החנות
בקרן זוית, כגון שהיה

אין לריך להעלות לו שוכר. ועוד אמר אלא מרי דהשוכר צית מראובן
כו' ונמלאת בית של שמעון והוא שוכר מראובן מעלה שוכר לשמעון:
פרסי. כלומר תרמי מילי קאמר דסתין אהדי דהאי דשכר
צית שמעון מראובן הוה ליה דר צחצר שמעון שלא מדעת שמעון
וקאמר לריך להעלות לו שוכר וירשא
קאמר אין לריך: הא דקיימא לאגרא.
מעלה שוכר לשמעון דהוה ליה זה
נהגה זה חסר: דר צחצר חצירו.
דלא קיימא לאגרא שלא מדעת אין
לריך להעלות שוכר: שנאמר ושא"ה
יוכת שער. שד ששמו שא"ה מכתת
שער צית שאין צני אדם דרין צו
והלכך זה שעמד צו ההנהו. לישנא
אחריתא צית שהוא שא"ה ויחד מלן
אדם יוכת שער מוסיקין מכתתין
אותו: צינא מייבא יסיב. צית
שהוא מיושב צדית צני אדם יתיב
ישבו קיים לפי שהדרין צמחו רואין
מה שהוא לריך ומתקנין אותו:
דקמשתמש צו. צעל הצית צלצני
ומצינא שהיו עליו ומצנו צמחו זה
הלך ודר צו משום שא"ה ליכא הואיל
ומשתמשין צו משום ציתא מייבא
איכא דלן זה ישבו זה שדר צו יפה
עשה והנהו: אקלקלאת. (א) אשפה
דממרגינין אקלקלאת מאשפות יריס
אציון (סהלס ק"ג): קרמנאי. שם
אומה. ל"א קדמונאי קדמונים היו
יושבי צו ומעלים שוכר ליתומים
והוה ליה קיימא לאגרא: אמר רב
ובמחזרת. ראשה מרחצה לזידה של
רחצה ואכלה פירות קמני מתנינן
דמשלמת מה שהזיקה אפי"ר דכולה
קיימא צמחה: פטורה. הואיל
גוף הצמחה קאי צמחה דלורחה
הוא להחזיר ראשה וכן צרה"ר היא:
וקמה צלצני צמחה. שאין דרך
שוורים ללכת שם הלכך לאו כר"ה
דמי: צאפי נפשה. לאו אמתנינן:
מחזרת. שהחזירה ראשה ואכלה
צלצני רחצה: פטורה צמחורת. דלא
פתח חנות צמון רחצה ליכא ולא
משכחת לה אלא צמחורת וקמני מה
שנהגה כו': דקיימא. חנות צקין
זוית כגון מצוי קטן הלה צמחי
גדול וקיימא חנות צראש מצוי קטן
ומשון קצת כלפי פנים וכשנכנסה
צמחה ממזוי גדול לקטן פגעה
בפירות מיד דרך הלוכה דלאו מחזרת

היא: ר"ע לא פליגי דחייב דלא
היה לה להחזיר ראשה לזיד רחצה:
נמלאת מקום. שכנס לתוך שלו
וצנה והניח מתקדמו לרה"ר ושטח
שם פירות ונכנסה שם צמחה דרך
הלוכה ואכלתן: לימא. רב ושמואל
צחק שור שנגח את הפרה (דף מט:)
דרב צמח חייב ומשום הכי פטורה
הך צמחה דוה שטח שם פירותיו
הוה ליה כמו צור שא"ה הוחלקה צהן
צמחה חייב שהרי הפקיר רשותו
הלך לא היה לו לעשות כן וקיי"ל צמחית את הכד (לקמן דף ג.)
כל המלקטין צמחות הרבים שהיו חייבין לשלם וכל הממחיק צהן
זכה: ושמואל סבר פטור. הלכך צמחה שאכלתן חייבת שהרי
צמחות עשה ורשות הרבים נמי לא היה שאין זה דרך הלוכה:
צעלמא

צקוטרם וצמחה שאכלה פטורה ורב לטעמיה דאמר צפרק המניח

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

כא.

בהדיוט מדעת דמי. פ"ה דדעת שכינה איכא וקשה דשלא
מדעתו לאו דוקא אלא אורחיה דמילתא נקט וה"ה
מדעתו אלא נראה כהדיט מדעת דמי כלומר דדעת שכינה איכא
שלא יהנה אדם צלל מעילה: ויהיב' דהו' ליתמי דבר מועט.
HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.
בהדיוט מדעת דמי^א שלא ליה רבי אבא בר
זבדא למרי בר מר בעי מיניה מרב הונא
הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות
לו שוכר או לא אדהכי נח נפשיה דרב הונא
א"ל רבה בר רב הונא הכי אמר אבא מרי
משמיה דרב "אינו צריך להעלות לו שוכר
והשוכר בית מראובן מעלה שוכר לשמעון
שמעון מאי עבדתיה הכי קאמר נמצא
הבית של שמעון מעלה לו שוכר תרתי יהא
דקיימא לאגרא הא דלא קיימא לאגרא
אתמר נמי א"ר חייא בר אבין אמר רב ואמרי
לה אמר ר' חייא בר אבין אמר רב הונא
הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אינו צריך
להעלות לו שוכר והשוכר בית מבני העיר
מעלה שוכר לבעלים בעלים מאי עבדתיהו
הכי קאמר נמצאו לו בעלים מעלין להן שוכר
תרתי הא דקיימא לאגרא הא דלא קיימא
לאגרא אמר רב סחורה אמר רב הונא אמר
רב הדר בחצר חבירו שלא מדעתו אין
צריך להעלות לו שוכר משום שנאמר ורשאי
יוכת שער^ב אמר מר בר רב אשי לדידי חזי
ליה ומנח כו' תורא רב יוסף אמר ביתא
מיתבא יתיב מאי בינייהו איכא בינייהו דקא
משתמש ביה בצייבי ותיבא: ההוא גברא
דבנה אפרנא אקלקלאת דיתמי אגביה רב
נחמן לאפדניה מיניה לימא קסבר רב נחמן
הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות
לו שוכר ההוא מעיקרא קרמנאי הו' דיירי ביה
ויהבי להו ליתמי דבר מועט א"ל זיל פייסינהו
ליתמי ולא אשגח אגביה רב נחמן לאפדניה
מיניה: כיצד משלמת מה שנהגה וכו':
אמר רב ובמחזרת ושמואל אמר דאפילו
מחזרת נמי פטור ולשמואל היכי משכחת
לה דמחייב כגון דשכבתה לרחבה ואזלה
וקמה בצידה רחבה ואיכא דמתני להא
שמעתא באפי נפשה מחזרת רב אמר חייבת
ושמואל אמר פטורה ולשמואל משלמת
מה שהזיקה היכי משכחת לה דמחייבא כגון
דשכבה לרחבה ואזלה וקמה בצידה רחבה
מתיב רב נחמן בר יצחק מפתח החנות
משלמת מה שנהגה היכי משכחת לה פשיטא
אין מה שהזיקה לא הוא מותיב לה והוא
מפרק לה דקיימא בקרן זוית איכא דאמרי
מחזרת כולי עלמא לא פליגי דחייבת כי
פליגי במקצה מקום מרשותו לרשות הרבים
והכי אתמר אמר רב ל"ש אלא מחזרת אבל
מקצה מקום מרשותו לרה"ר פטורה ושמואל
אמר אפילו מקצה מקום מרשותו לרשות
הרבים חייבת לימא בבור ברשותו קמפלגי
רב דאמר פטור * קסבר * בור ברשותו חייב
ושמואל דאמר חייב קסבר בור ברשותו
פטור אמר לך רב לעולם אימא לך
בעלמא

מקום שזה הוא לרשות הרבים ושמואל אמר חייבת משום שהפירות

עין משפט נר מצוה

מב א מ"י פ"ג מהלכות
גזילה ואפדה הלכה ט
טושי"ע ח"מ ט' שגב
סעף י:
מב ב מ"י פ"ג מהלכות
גזילה ואפדה הלכה ט
סג עין טו ש"ע
ח"מ ט' שגב סעף ט
ועיף י:
מב ג סג עין ג:
מב ד מ"י פ"ג מהל'
מקי ממון הלכה ט
סג עין טו טושי"ע ח"מ
ט' שגב סעף ט:
מב ו טושי"ע שם סעף י:

רבינו חננאל (תוסף)

רבח הרחבה ו' אמות
ובמקום אחר ד' אמות
ובאותן ב' אמות פתח
פתוח לחנות ובה פירות
הבהמה בדרך הלוכה
פטורה ואכלה מאותו
הפתח בלא חזרה והשן
שנהגה יחפור בשחיה
פטורה. ואשבחן בתלמוד
ארץ ישר' רב אמ' עקמה
בלא עקמת הוצא, ועל
מה שהזיקה. והתנין
מפתח החנות משלמת מה
שנהגה יחפור בשחיה
חומר טעון בידים ובשעת
עברתן פטור צואריהן
ואכלו מפתח החנות. פ"י
לפי דרכם אכלו הגדיים
בלא עקמת הוצא, ועל
כגון זה שנינו מה שנהגה.
איכא דאמרי מחזרת כולי
עלמ' לא פליגי דחייב,
כי פליגי במקצה מקום
מרשותו ונתן בו פירות
והניחה הבהמה רשות
הרבים והלכה לה אל
הפירות ואכלתם. רב אמ'
פטור כרשות הרבים הוא
חשוב וכן ברשות הרבי'
פטור. לרב אלו חפר
(כו) [בור] במקום זה
שהקצוה לרשות הרבי',
כגון שהכניס כחלי חצירו
בפינים והניח מחצירו
מקום משוה לרשו' הרבי'
באותו מקום כי כחופר
באותו מקום, ונפל באותו
(כו) [בור] ברשות הרבים
דמו. ושמואל אמ' מקצה
(מקצה) מקום מרשותו
לרשו' הרבי' כי היא גוונא
חייב, שהרי לא הפקירו
וכחצירו הוא, והשור
שאלכ פירות באותו מקום
חייב כי שן ברשו' הניק
חייבת. ואמרי' אחי, וכן
אלו חפר באותו מקום
מחצירו ונפל
שמה שור פטור בעל הבור,
דיכיל למימר ליה תורן
ברשותו מאי בעי. ופשטין
לה לעולם אימא לך

הוא: ר"ע לא פליגי דחייב דלא
היה לה להחזיר ראשה לזיד רחצה:
נמלאת מקום. שכנס לתוך שלו
וצנה והניח מתקדמו לרה"ר ושטח
שם פירות ונכנסה שם צמחה דרך
הלוכה ואכלתן: לימא. רב ושמואל
צחק שור שנגח את הפרה (דף מט:)
דרב צמח חייב ומשום הכי פטורה
הך צמחה דוה שטח שם פירותיו
הוה ליה כמו צור שא"ה הוחלקה צהן
צמחה חייב שהרי הפקיר רשותו
הלך לא היה לו לעשות כן וקיי"ל צמחית את הכד (לקמן דף ג.)
כל המלקטין צמחות הרבים שהיו חייבין לשלם וכל הממחיק צהן
זכה: ושמואל סבר פטור. הלכך צמחה שאכלתן חייבת שהרי
צמחות עשה ורשות הרבים נמי לא היה שאין זה דרך הלוכה:
צעלמא